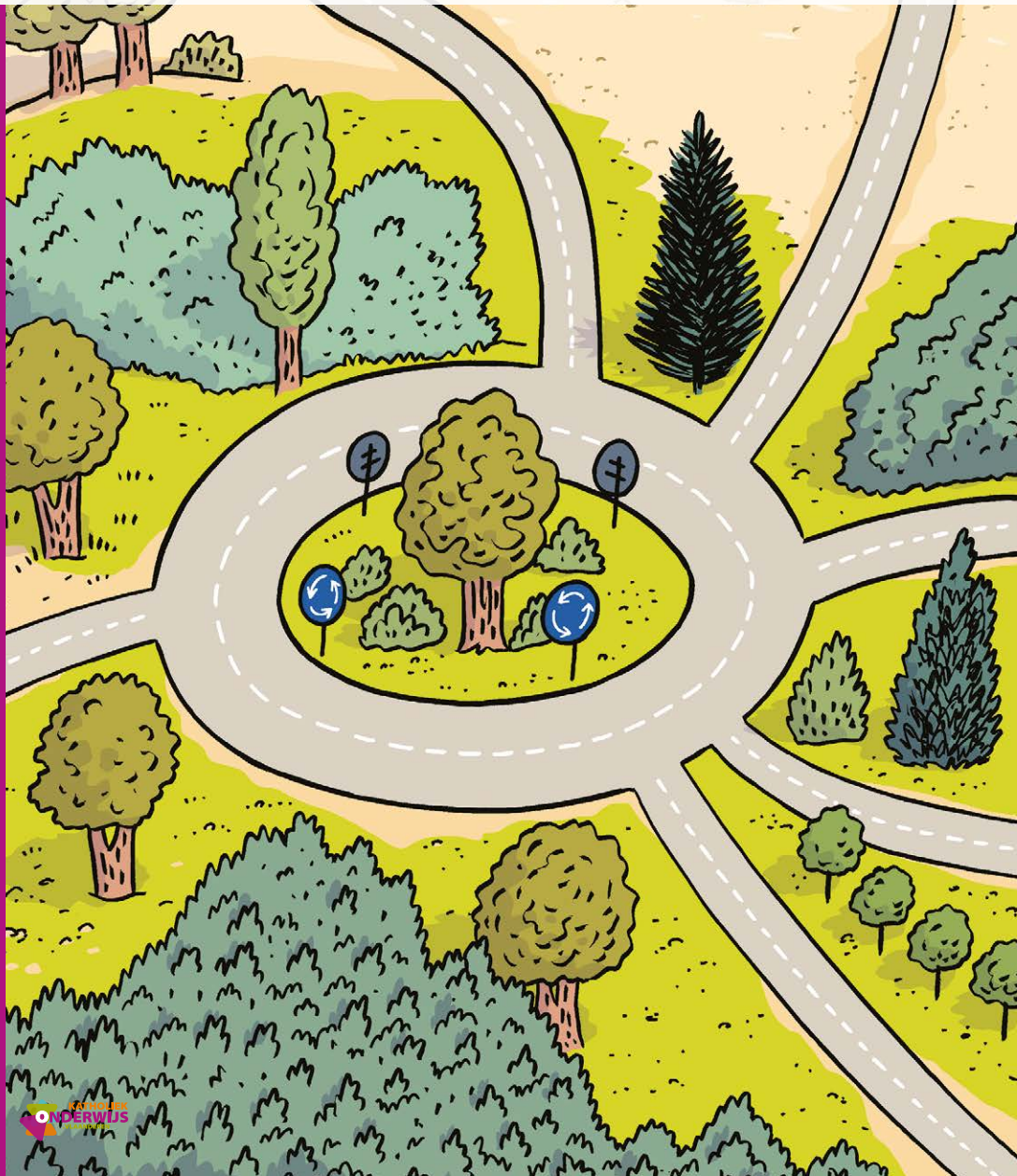

40

Leeftocht

JAARGANG 40 | NR 2 | OKTOBER 2024

PR22542 | AFGIFTEKANTOOR: 2039 ANTWERPEN X | MAANDELINGS TIJDSCHRIFT WERSCHEMUT NIET IN JULI EN AUGUSTUS | JAARGANG 40, NR. 2, OKTOBER 2024 | AFGIFTEKANTOOR: 2039 ANTWERPEN X | MAANDELINGS TIJDSCHRIFT WERSCHEMUT NIET IN JULI EN AUGUSTUS | JAARGANG 40, NR. 2, OKTOBER 2024 | AFZENDER: WATHOUEK ONDERWIJS VLAANDEREN, GUMMARDSTRAAT 1, 1040 BRUSSEL

BIJ DE COVER

OKTOBER

In beweging
op een rotonde

Blijf in beweging!

Op een rotonde kunnen we verschillende richtingen nemen en keuzes maken. Bij het **oprijden van de rotonde**: onze weg begint met een open geest en de bereidheid om te leren en te groeien. De **eerste afslag**: we kiezen voor de focus op dienstbaarheid en betrokkenheid, we staan open voor iedereen die we tegenkomen. De **tweede afslag**: we komen uitdagingen tegen en leren omgaan met diversiteit in ons onderwijs. De **derde afslag**: we richten ons op samenwerking, waarbij we samen luisteren en spreken met elkaar. **Blijf zo in beweging** op school en in de klas: door te leren en te groeien!

IN DIT NUMMER

Zoals de eerste christenen gaan ook wij samen op weg. Met vallen en opstaan, met zoeken en vinden, vertrouwend op elkaar. Het luisteren naar elkaar, de ontmoeting en de dialoog voeren om zo samen tot onderscheiding te komen, daar dromen we allemaal van!

Wie een weg gaat vanuit engagement en dienstbaarheid staat open voor iedereen: kan hij misschien ook God vinden? Uitdagingen staan ons te wachten. Luisteren we voldoende? Mogen en kunnen we verschillen van elkaar? Welke keuzes maken we op ons levenspad?

In de realiteit van elke dag is het niet altijd gemakkelijk om de juiste afslag te kiezen. Dan is het goed om wegwijzers te hebben om elkaar te vinden, ervaringen te delen, te spreken, lief te hebben. De verbondenheid zet ons in beweging, met de kracht van Gods Geest.

JAARGANG 40 NUMMER 2	LEEFTOCHT	
<p>Leeftocht. Proviant voor onderweg, een verademing voor onderwijzers. Maandelijks inspiratiebron: pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/leeftocht Impressies zijn welkom op leeftocht@katholiekonderwijs.vlaanderen</p>	 v.u. Bruno Vanobbergen	

In de Bijbel

Vaak neemt men in de Kerk als historisch aanknopingspunt voor synodaliteit (samen onderweg zijn en onderscheiden) de samenkomst in Jeruzalem, waarbij Paulus en Petrus elkaar ontmoeten en in gesprek gaan over de vraag of niet-joden tot de volgelingen van Jezus kunnen behoren (Handelingen 15). Daar is niet iedereen het mee eens. Maar misschien hoeft dat ook niet. Het belangrijkste is dat er daar wel een mooie ervaring te lezen valt. Er zijn mensen die zich op voorhand zorgen moesten maken over de kans op slagen van hun overtuiging. Ze waren misschien zelfs zenuwachtig voor de confrontatie met de anderen. Maar dat ontnam hen niet de moed om voor hun overtuiging op te komen – niet met geweld, maar met argumenten, zelfs inhoudelijk sterke argumenten. Ze werden respectvol beluisterd en tegengesproken. Een wederwoord mocht en kon. Het is een zeer goed voorbeeld van ware dialoog, tweespraak: heen en

weer, in respect, met inhoudelijke argumenten. Daar mag je op voorhand zelfs gerust zenuwachtig voor zijn, want het kan alle richtingen uit. Niemand sluit zich op in zijn eigen overtuiging.

Uiteindelijk geloven christenen dat de Geest daar en toen aan het werk was. De Geest waait, schept ruimte voor Gods wens en droom. Waar christenen de Geest de ruimte en vrijheid geven, kan en mag veel gebeuren, ook in stevige woordenwisselingen. Dat doet verbondenheid groeien, zo lang je maar in contact blijft met elkaar, verbonden in die Geest.

Een routeplan daarvoor bestaat niet, maar wel de oproep om te luisteren en te onderscheiden, in je hart, in je gebed, in wat je zegt, in wat anderen zeggen, in wat je leest in de Schrift, in wat je ontvangt in de Traditie van de Kerk. Luister je mee?

Next level

De hele maand oktober vergadert de bisschoppensynode opnieuw in Rome, een jaar na de eerste zitting. Samen met heel de Wereldkerk kijken we uit naar het slotdocument. Tegelijk weten we dat het gesprek en het samen op weg gaan – het synodale proces – niet zullen stoppen. Het is een tocht die verder moet gaan, steeds meer op weg naar eenheid in verscheidenheid.

Blikopeners

Toni Zenz, De luisterende

Er is een groot verschil tussen horen en luisteren. Luisteren doe je met heel je persoon – ziel, geest en lichaam. Ben jij luisterbereid? Kan jij goed luisteren? Zijn er dingen of mensen waar jij de oren en het hart voor sluit? Toni Zenz (1915–2014) is een Duitse beeldhouwer die werkte vanuit zijn geloof en zijn creatieve inspiratie. Heel wat kunstwerken van hem verbeelden de kracht van het luisteren.

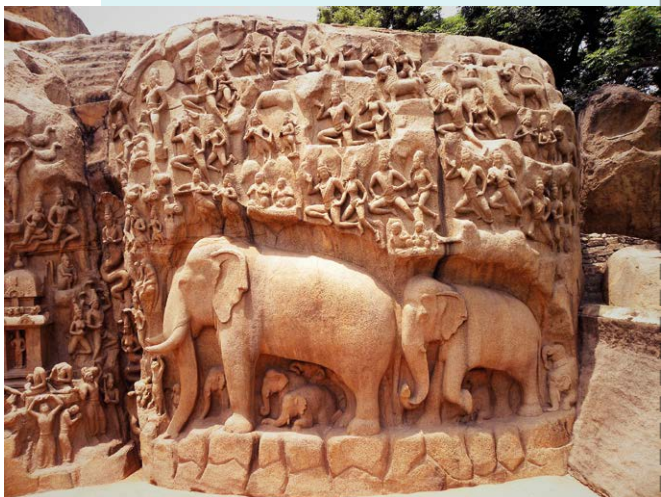

In het lied *Children* van Twarres wordt de gezamenlijke zoektocht naar eenheid bezongen.

*We follow our dreams and we'll never stop
We follow our hopes and we'll never give up
Until we have found the warmth of the sun
Until we are one, the children of the sun*

Op vele plekken vonden wetenschappers kunstwerken en grottekeningen van onze verre voorouders uit lang vervlogen tijden. Wat hebben en hadden die mensen ons te vertellen? Kunnen we luisteren naar hun verre stemmen? Volgen wij nu hun dromen van toen? Of gaan wij wegen die zij ons niet hebben toegewenst?

Descent of the Ganges, gekend als *Arjuna's Penance*, een monument in Mamallapuram, India

Bezinning en gebed

Altijd onderweg en nergens thuis,
onderweg naar 't land van belofte,
weg uit Ur op weg naar Babylon,
van 't land van Moab naar de Sinai,
van Nazareth naar Bethlehem,
van Jeruzalem naar Jericho.
Land van vlucht en van ellende,
land van zorg en land van voorspoed,
land van honger, onderdrukking,
land van recht en land van evenwaardig.

Ik zoek een plek!
We doen of we alleén
die plek wel zullen vinden.
Ik twijfel.
Hebben we geen herders nodig,
eenvoudigen,
die verhalen vertellen als wegwijzers?
Ik zoek een plek.

Vrij naar Kris Buckincx

Ronde punten,
wie zou er niet van houden.
Je mag gerust een rondje draaien,
alle wegwijzers eens lezen,
en als je een afslag miste
haal je diep adem
en probeert het gewoon opnieuw.

Geen rij te bespeuren,
niemand toetert of is ongeduldig.
Het is in beweging zijn en
rusten tegelijkertijd,
een bestemming voor ogen hebben
en toch open staan voor
mogelijk en voor misschien.

Ronde punten doen je kiezen,
maar dan dansend:
je neus achterna,
maar eerst nog eens
een pirouette.

RUTH

Wesley Meuris, Memento, Borgloon

Bezinning en gebed

*I shall be telling this with a sigh
Somewhere ages and ages hence:
Two roads diverged in a wood, and I –
I took the one less traveled by,
And that has made all the difference.*

Robert Frost, fragment uit *The Road Not Taken*

In dit gedicht verbeeldt Robert Frost veel gevoelens die mensen vandaag hebben: groepsdruk, keuzestress en 'fomo'. Uiteindelijk komt het goed, zegt Robert Frost, als je luistert naar je hart. Dat kan een heel andere weg opleveren dan bij anderen, maar het komt goed.

Ik zal dit met een zucht vertellen
Ergens jaren en jaren later:
Twee wegen liepen uit elkaar in een woud, en ik –
Ik nam de minst begane,
En dat maakte het hele verschil.

Heilige Geest, Throne Bernini, Sint-Pietersbasiliek, Rome

U keert me om,
Heilige Geest.

Terwijl ik spontaan
bij mezelf vertrek,
leert U me,
dat verbondenheid
altijd eerst komt.

Ik kijk naar verschil,
U kijkt naar eenheid
in verscheidenheid.

Terwijl ik bang kan zijn
van de ander,
bent U uitnodiging
om die ander
echt te ontmoeten.

Leer me verbondenheid
ervaren als een krachtige bron
omdat ik weet
dat als ik verbonden ben
met anderen,
U dicht in de buurt bent.

Carine Devogelaere
Uit: Devogelaere Carine, Galle Erik, *De synodale weg*, 2021.

Actueel

Op 13 oktober gaan we in België voor de tweede keer dit jaar naar de stembus, nu voor de provincie- en gemeenteraden. Het is voor velen een heel ander soort verkiezing. Het gaat over de mensen die lokale bevoegdheden hebben, dicht bij jouw leefwereld en woonplaats. Misschien ken je zelfs mensen uit je wijk of buurt die binnenkort als schepen, gemeenteraadslid of burgemeester zullen zetelen in de gemeenteraad van de plek waar je woont.

In zijn encyciek *Fratelli tutti* (Over broederlijkheid en sociale vriendschap) schetst paus Franciscus een duidelijke visie op *politieke liefde*:

‘Deze liefde, die het spirituele hart van de politiek vormt, is altijd een voorkeursliefde voor diegenen die het meest hulpbehoevend zijn; zij vormt de basis van alles wat wij voor hen doen. Alleen een door de naastenliefde verruimde blik kan de waardigheid van anderen erkennen en zo is het ook mogelijk om de armen in hun waardigheid te erkennen en te waarderen, hen in hun identiteit en cultuur te respecteren, en hen zo daadwerkelijk in de samenleving te integreren. Die blik is de

kern van de authentieke geest van de politiek.’ (nr. 187)

In een ideale situatie besturen politici daarom jouw gemeente niet vanuit een ivoren toren. Neen, ze luisteren naar jou en andere inwoners van de gemeente, zeker naar de meest kwetsbaren onder hen: wat leeft er bij jou en hen, wat zou je graag anders zien, wat vind jij belangrijk, waar lig je wakker van? Al die verschillende klanken samenleggen en aan de hand daarvan op zoek gaan naar de best mogelijke weg, dat is een stevige opdracht voor deze politici. Laten we hen daarbij helpen door luisteren en in dialoog gaan ook lokaal in de praktijk in te brengen.

Feesten van de maand

4 OKTOBER

Sint Franciscus

Werelddierendag. Hij ging in gesprek met een moslimleider en inspireerde zo de interreligieuze dialoog.

17-23 OKTOBER

Soekot

Loofhuttenfeest. De joden herdenken de tocht door de woestijn. Soekot is een vreugdevol feest.

31 OKTOBER

Diwali

Belangrijkste feest bij de hindoes. De olielampjes symboliseren de overwinning van het licht op de duisternis.

Allemaal anders

In het voorjaar werd Volodymyr in Antwerpen tot diaken gewijd in een volle Sint-Michielskerk, met de intentie om later priester te worden. Uniek was dat deze wijding gebeurde in de Byzantijnse ritus, voorgegaan door een bisschop uit de Grieks-katholieke kerk, maar dat Volodymir tegelijk ook gewijd werd om voor te gaan in de Latijnse ritus binnen de Rooms-katholieke Kerk.

Daarom was ook Mgr. Johan Bonny, bisschop van Antwerpen, aanwezig. Het was een feestelijk gebeuren.

Het christendom toonde zich in al de veelkleurigheid en diversiteit die je je maar kan indenken. Volodymyr is trouwens ook een gehuwd man en vader, en niettemin op

weg naar de priesterwijding, wat in de Grieks-katholieke kerk toegestaan is. Zijn vrouw zat op de eerste rij. Deze ervaring bracht voor velen de oecumene en de dialoog met vele vormen van christendom tastbaar nabij. Je kan niet anders dan je oor te luisteren te leggen tijdens zo'n viering en aan vele aanwezigen vragen: Hoe kijk jij hiernaar? Hoe kijken we meer samen?

© bisdom Antwerpen en Eparchie St Volodymyr

Uit het werkveld

Tijdens een personeelsvergadering over diversiteit namen we met de werkgroep diversiteit een gewaagde beslissing: we zouden de leerkrachten en onderwijzers van onze school vragen om de gekende opstelling van de stoelen in naar voor gerichte rijen te verlaten, en per vier personen in cirkels te gaan zitten. We wilden immers dat ze hun visie op diversiteit zouden bespreken met collega's waar ze naast waren gaan zitten. Hier toe gaven we hun enkele stellingen, waarbij we hen vroegen om na elke stelling naar een andere cirkel te gaan. Eén persoon bleef ter plaatse. Vooraf moesten ze individueel via een online-programma anoniem hun mening geven. Tijdens

de vergadering merkten we al een heel positieve sfeer, waarbij mensen eerst nadachten, hun mening online uitbrachten maar daarna ook aandachtig luisterden naar anderen.

We zijn ervan overtuigd dat velen door die dialoogmomenten intens geraakt werden. Dialoog maakt veel los, maar het is de enige weg om samen tot concrete oplossingen te komen, bijvoorbeeld als het gaat over diversiteit.

Een korte getuigenis uit het secundair onderwijs in het Mater Dei-Instituut te Brasschaat